

שיעור בעין איה שבת ח"ב

לקראת חג השבועות

2

כב. וכחד בשבא לא אמר להו ולא מידי משום חולשא דאורחא. הקדושה העליונה היא הבעת החיים השלמים, בכל מילואם. העיפות כמו העצבות, היא מפריעה את ההתפשטות האצילית הרחבה והטהורה, שהמחשבות הרמות בקדושתן, וההרגשות העמוקות, בטהרת היושר והטוב הבלתי גבולי שהן, אינן יכולות להתרחב בשלטון המלא, על הנפש העיפה. העיף והיגע יוכל תמיד להיות לברות¹ למתלעותיו של העמלק הרחמן, אשר לא ירא אלהים². ויותר טוב שהרשמים, הקדושים בקדושה עליונה יתאחרו מעט עד אשר ישוב הכח לעיף והחלש יוכל לומר גבור אני³, ירוש את גבורתו, גבורת הגויה והבשר אשר עליהם תכונן גבורת הרוח והנשמה העליונה, את כסא כבודו. ובעת החולשה, שתוכל הרשימה להיות מזרייפת, לצייר שהמבוקש האלהי האידיאלי היא אותה החולשה, רשלנות החיים ומיעוט צביונם, צריכים להניח לעיף, זאת המנוחה הניחו לעיף⁴, עד שיקבץ החיל, והכחות הגופניים והנפשיים יחלו ללכת במסלולם האיתן והבטוח, (ואל) [ראו] יפול עליהם אור החיים האלהיים כרביבים עלי עשב⁵, כטל מאת ד' על ניצנים ברוכי אל. לזאת יזמא קמא, תחילת החול, המטושטש בעיפותו, לא אמר להו ולא מידי, משום חולשה דאורחא.

3

לג. ושכר את הלוחות. מצד דעת גבוה לברו לא היה צורך לשום קלקול ושכירה שיהיה בעולם. הטוב המוחלט המתפשט לאין קץ ותכלית, כל רע לא יגורוהו¹. אבל דעת הגבוה הולך הוא ומשתפל עד התאים לדעת תחתון, להכריע עולמים מוגבלים ויצורים בעלי חפץ וכח מצומצם אל השאיפה הבלתי פוסקת של הטוב העליון, שדוגמא וערך, הפסק ותכלית, אין לו. זוהי דעתו של משה המסכימה עם דעת עליון, שהיא מוצאה מטרם בשכירה לשם תיקון, שלפי גודל האיכות של השכירה תוכר האיכות הגדולה הכפולה ומכופלת של התיקון. כדרך שיוכר מהוצאה של איוו הכנה מסחרית על הריחח המקווה בה בהצלחתה. ע"כ, דוקא ע"פ דעתו של משה, שהקב"ה מסכים עמו, באה שכירת הלוחות. ומשברים אלה הנוראים, ילוקט אחד אל אחד אור ישועת עולמים שלמים, "עין לא ראתה אלהים זולתך"².

172 - 170 איה שבת ח"ב

27 יוני 1972

4

טו. אמר רב אדא ב"א, משה בהשכמה עלה ובהשכמה ירד, בהשכמה עלה דכתיב "וישכם משה בבוקר ויעל אל הר סיני", בהשכמה ירד דכתיב, "לך רד ועלית אתה ואהרן עמך", מקיש ירידה לעלייה, מה עלייה בהשכמה, אף ירידה בהשכמה. ההשפעה האלהית העליונה של אספקלריא המאירה, נבואתו של משה רבינו ע"ה שהיא מקור התורה ועצמותה, מקור ההויה של כל העולמים כולם, מקור הראשית של כל היש, ההולכת ומתפשטת עד לחיי האדם, הרוחניים והמעשיים, היחידים והכלליים, - השפעה זו, אינה מקבלת שום רושם מהחיים והסביבה, היא מתוה להחיים את דרכם, להסביבה, להאומה, להעולם, את צביונם. וכשם שאין צורך, וממילא למחסור היא, ההתעכבות של חלק מהיום, שהחיים מתחילים הומים ומשפיעים, להכשר העליון של הקבלה של האור האלהי, המבהיק, העליון הזה, בתכלית בהירותו - ודוקא מפני נקיטתו מכל השפעה של חיים מוגבלים, יפכה בכח עליונותו, להחיות את החיים, לקיים את ההויה, לחדש את היצירה, לעדן את העשיה ולעלה את הבריאה בכלליותה, במרומי האצילות, הרוחניות, המנצחת את כל, בתפארת עוזו קדושה, - כן ההשפעה בעצמה של אור עליון זה, מהמקום שכבר נתקבל, מהורו של משה ורוח קדשו, אל העם, היא דוגמא מקוריותה בעינה, באין צורך וזיקוק לכל השפעה סביבית, ובאין השארה מקום להשפעת חיים ערים ניכרים מבלעה.

5

בהשכמה עלה, בעוד חוכן החיים, ביחוד החברותיים הניכרים והבולטים עודם לזטים במסוה ההתעלמות, נרדמים בחיק הכח, ומרץ פעולתם בפועל עוד לא נחלה. לא סידע של כל נסיון של חיים, לא הכשר כל נטיה של ציבור, כ"א אור "אל עליון קונה שמים וארץ"², התפץ האלהי, המהוה את היש כולו, המעמידו ומחייהו, הרוחפו לעילוינותן בכל קומתו המעשיני(ים) [ת] והרוחנית. מריש כל דרגין עד סופם, - רק אור קדוש זה, הוא השופע, רק נבואה עליונה זו של "פה אל פה ארבר בו"³, נשפעת היא לגאמן בית⁴, להקים עדות ביעקב לעולמי עולמים, לקומם תכל ומלאה, בנשמת ד' יצר כל. כן בהשכמה ירד, המבטא, ההופעה אל האומה, גם היא כמקור נתינתה, רק משמי שמי קדם, מן השמים היא נתנה, תורת אמת, תורה חמימה. וממעל מן החיים היא עומדת, היא מחדשת את החיים ואת כל גילויי ההויה, בחטיכה עליונה, באור חיים, מאוצר החיים האלהיים, אלה כל המעשים, אדון כל הנשמות. ושום שינוי, שום הורדת ערך, שום נטיה של זיקקה להשפעת הקהל והסביבה, להגבלת העולם העומד לחוץ במצוריו, לא היתה כאן, כ"א מקיש ירידה לעליה, מה עליה בהשכמה אף ירידה בהשכמה. והחוכן השמימי, בעינו, הוא הוא שיוד על הארץ בכח הגדול של גבור העולם, "עיד גבורים עלה חכם ויורד עז מבטחה"⁶. "עלית למרום שכיית שבי לקחת מתנות באדם"⁷

167 יין איה שבת ח"ב